

Oslo, 29.10.21

Høringsinnspill fra Foreningen FRI og Skeiv Ungdom om “En skole for vår tid - sluttrapport ekspertgruppe for skolebidrag”

Foreningen FRI og ungdomsorganisasjonen Skeiv Ungdom, takker for muligheten til å komme med våre innspill til sluttrapporten “En skole for vår tid”. Foreningen FRI tilbyr gjennom vårt tiltak Rosa Kompetanse, kompetansehevende kurs for lærere på alle trinn i kjønn- og seksualitetsmangfold. Skeiv Ungdom tilbyr kompetansehevende kurs i kjønn- og seksualitetsmangfold til elevene som et rent antimobbe-tiltak for å sikre inkluderende klasserom.

Ingen tiltak basert på kjønn

I høringsbrevet signert av avdelingsdirektør i Kunnskapsdepartementet Borghild Lindhjem-Godal og seniorrådgiver Håvard Lunnan, står det at ekspertutvalgets oppdrag var:

“(..)å anbefale tiltak som skal bidra til å redusere den betydningen elevens kjønn, bakgrunn og tidligere resultater kan ha for utbyttet av opplæringen”.

Vi stusser derfor over at rapporten i ingen grad har gjort vurderinger basert på elevenes kjønn. Utvalget har utelukkende snevret temaet inn til elevens sosioøkonomiske bakgrunn, uten at de forklarer noe særlig hva som ligger til grunn for denne innsnevringen eller begrepets innhold. Utvalget har inkludert elevmedvirkning som en faktor, men her fremkommer det svært lite om mobbing og læringsutbytte for elevene på bakgrunn av kjønn.

Det eneste unntaket er et par sitater fra et par elever i den kvalitative undersøkelsen som fremhever at noen opplever mobbing, og at guttene er mindre tilfreds med undervisningsmetodene enn hva jentene er. Dette gir lite å gå på for å kunne danne et godt bilde for det som var deler av utvalgets oppdrag, nemlig å *“anbefale tiltak som skal bidra til å redusere den betydningen elevens kjønn(..) kan ha for utbyttet av opplæringen”.*

Vi er derfor skuffet over at utvalget ikke har fremmet noen konkrete tiltak eller arbeidet med betydningen elevens kjønn har for utbytte av opplæringen. En viktig faktor som absolutt påvirker elevene, spesielt i samspill med lærere og skoleledelsen.

For lite om arbeidet for en inkluderende skole og begrepets innhold

Vi savner også mer fokus på hva en inkluderende barnehage og skolemiljø faktisk innebærer. I rapporten henvises det til en kvantitativ undersøkelse hvor 66% av skoleeierrespondentene svarer at utviklingsområder/temaer som er prioritert i grunnskoleeierens planer for kompetanseutvikling i følge dem selv er *“inkluderende barnehage og skolemiljø”*. Dette er vel og bra, men det står ingenting om hva som illegges dette begrepet og hvordan man skal arbeide for å prioritere dette området.

Vi savner også konkrete forebyggende tiltak knyttet til antimobbing for å bedre elevenes læringsutbytte. Det sier seg selv at hvis eleven er en minoritet som blir utsatt for mobbing, trakassering eller utestengelse på skolen av enten medelever eller lærere, at dette vil kunne gi innvirkning på elevens læringsutbytte. Et av tiltakene ekspertgruppen foreslår er å gi

“(…) sanksjoner for skoleeiere som over tid har skoler med lave resultater, høye mobbetall og lignende, og som ikke kan dokumentere at de har iverksatt kunnskapsbaserte tiltak for å støtte skolene”.

Vi har ingen formening om sanksjoner til skoleeiere er riktig vei å gå, men ønsker å påpeke at forebyggende arbeid knytta til kompetanseheving hos lærere og helsepersonell gjennom for eksempel Rosa Kompetanse sine kurs, er et viktig supplement som trenger finansiell støtte for å kunne tilbys alle skoler nasjonalt. I tillegg vil en helhetlig seksualitetsundervisning til elevene, slik som Skeiv Ungdom sitt skoletiltak Restart, være et godt og forebyggende antimobbetiltak. Vi vil derfor foreslå at det å satse på finansiering til økt kompetanseheving i skolens stab- og elevmasse for å forebygge mobbing og sørge for et inkluderende skolemiljø kan være et godt tiltak i seg selv.

Lite om samarbeid med eksterne aktører i skolen

Vi vil berømme utvalget for sin anbefaling:

“8.2 Anbefalinger til skoleeier

- å undersøke om skolens behov for samarbeid med andre profesjons- og yrkesgrupper blir ivaretatt på en god nok måte, og sikre at det bidrar til å bygge både et lag rundt eleven og et lag rundt læreren”.*

Vi savner likevel flere tiltak og satsninger på skolens samarbeid med eksterne aktører, spesielt gode tiltak for hvordan skolen kan ha et godt tverrfaglig samarbeid med ulike profesjons- og yrkesgrupper som er relevante aktører i skolen. Dette kan eksempelvis være spesialpedagogiske ressurser, pedagogisk-psykologisk tjeneste, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, i tillegg til samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skolefritidsordning, BUP og andre tjenester. I vårt tilfelle savner vi også fokus på eksterne organisasjoner, slik som oss selv, som tilbyr kompetansehevende kurs for lærere, ledelse og elevene.

Helsesykepleiere er en viktig aktør i skolen og må satses på

I rapporten refereres det til en studie kalt "Helsesykepleiermodellen" og at denne gir indikasjoner på at det flerfaglige samarbeidet har betydning for elevenes faglige og sosiale læring. Blant annet viste «helsesykepleiermodellen» en tendens til bedre faglige resultater for gutter, noe som kan tilskrives at lærerne får bedre tid til faglig oppfølging av elevene. Den viser også en tendens til redusert digital mobbing.

Vi mener at denne studien i seg selv viser hvor viktig helsesykepleiere er i skolen, og hvor viktig et godt samarbeid mellom lærere, spesialpedagoger og helsesykepleierne er. Vi savner derfor et godt tiltak fra ekspertgruppen sin side om hvordan man kan videreføre denne "Helsesykepleiermodellen" og implementere den nasjonalt på alle skoler.

Ingen refleksjon rundt ulike utfordringer mellom private skoler og offentlige skoler

Vår siste bemerkning er det faktum at det ikke finnes noe refleksjon eller omtale i rapporten om forskjellene mellom private og offentlige skoler, spesielt med tanke på at friskoler og private skoler ofte er drevet av religiøse grupper med egeninteresser. Vår bekymring knyttet til dette er inkludering av mangfoldet på privatskoler, da først og fremst minoriteter som bryter med normer for kjønn- og seksualitetsmangfold.

Med vennlig hilsen

Odd Thomassen
Leder i Skeiv Ungdom

Inge Alexander Gjestvang
Leder i Foreningen FRI